LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

4.9.2025
U 37/2025 vp

Eduskunta
Ympäristövaliokunta

YmV@eduskunta.fi

Asiantuntijapyyntö 25.8.2025 – U 37/2025 vp

Eurooppalaisen ilmastolain muuttaminen (2040-tavoite)

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa. Liikenne- ja viestintäministeriö on osallistunut U-kirjelmän liikennettä koskevien kohtien valmisteluun ja lausuu asiasta seuraavaa:

Euroopan komissio antoi 2. päivänä heinäkuuta 2025 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisen ilmastolain (asetus (EU) 2021/1119) muuttamisesta, joka sisältää ehdotuksen EU:n vuoden 2040 ilmastotavoitteeksi (KOM(2025) 524 final). Komissio ehdottaa, että asetukseen sisällytettäisiin unionin laajuinen 90 prosentin nettopäästövähennystavoite vuodelle 2040 verrattuna vuoden 1990 tasoon. Tavoite kattaisi sekä kasvihuonekaasupäästöt että luonnolliset ja tekniset poistumat. Ehdotettu tavoite vahvistaisi EU:n puhtaan siirtymän johdonmukaista edistämistä, investointivarmuutta, eurooppalaisen teollisuuden kilpailukykyä ja asemaa puhtaiden ratkaisujen edistäjänä sekä lisäisi energiaturvallisuutta. Lisäksi ehdotus varmistaisi komission mukaan, että EU vastaa sen Pariisin sopimuksen mukaisiin sitoumuksiin.

LVM yhtyy valtioneuvoston kantaan ilmastolain tavoitteesta. On tärkeää, että EU:n 2040 ilmastotavoite on linjassa Pariisin sopimuksen ilmastotavoitteiden kanssa ja että se perustuu parhaaseen käytettävissä olevaan tieteelliseen tietoon.

Kuten U-kirjelmässä todetaan, ilmastonmuutos on valtioiden rajat ylittävä ongelma, jota ei voida ratkaista vain kansallisilla tai alueellisilla toimilla. Koordinoiduilla EU:n toimilla voidaan tehokkaasti täydentää ja vahvistaa kansallisia ja paikallisia ilmastotoimia. Liikenteen päästövähennyksiä edistävät esimerkiksi seuraavat EU-tason toimet: autovalmistajia koskevat sitovat CO2-raja-arvot, päästökauppa (ETS1 ja ETS2) sekä uusiutuvan energian käyttöä meri- ja lentoliikenteessä edistävät asetukset.

Komission ehdotus eurooppalaisen ilmastolain muuttamisesta ei vielä sisällä arvioita EU:n vuoden 2040 ilmastotavoitetta toimeenpanevasta lainsäädännöstä, mistä aiheutuvat tavoitteen taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristövaikutukset sekä unionin tasolla että kansallisesti. Siten näiden yksityiskohtainen arviointi ei vielä tällä hetkellä ole mahdollista. Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että kun ilmastoarkkitehtuurista aikanaan päätetään, tulee varmistaa, että taakanjakosektorin velvoitteet Suomessa eivät muiden maiden vastaaviin velvoitteisiin nähden ole

kohtuuttomat ja että eri sektoreiden välillä on riittävästi joustomahdollisuuksia silloin, jos joku sektoreista on ylittänyt tavoitteensa. Ministeriö suhtautuu kriittisesti joustoihin, joissa toinen sektori joutuu vastaamaan toisen sektorin päästövähennysten tekemättä jättämisestä.

Ministeriö pitää tärkeänä myös teknisten nielujen sisällyttämistä EU:n ilmastoarkkitehtuuriin tavalla, joka luo niiden käytölle riittävät taloudelliset kannustimet. Teknisten nielujen hyödyntämisen mahdollisuus päästökaupassa olisi tärkeää erityisesti sektoreille, joilla puhtaisiin teknologioihin siirtymisen ja hyödyntämisen kustannukset ovat merkittäviä.

Ministeriö katsoo, että EU:n vuoden 2040 ilmastotavoitetta toimeenpanevien säädösehdotusten jatkovalmistelussa tulisi huomioida, että meri- ja lentoliikenteen energiasiirtymä on vasta alussa. Vaikutuksia näille sektoreille on tarpeen tarkastella erityisen huolella ja huomioida sektorien merkitys kilpailukyvylle ja resilienssille.